

ปี พ.ศ. 2556 (รวบรวมจาก 8 ห้องปฏิบัติการ)

สัปดาห์ที่ 1 ระหว่างวันที่ 31 ธ.ค. 2555-6 มกราคม 2556

Wk.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
No.	7																									

โรคที่ตรวจพบในรอบสัปดาห์จำแนกตามกลุ่มสัตว์และจังหวัดที่พบ

กลุ่มสัตว์	ชนิดสัตว์	โรคที่ตรวจพบ	จังหวัดที่พบ (จำนวนราย)
สัตว์ใหญ่	โค	บรูเซลโลสิส	ประจวบคีรีขันธ์ (2) ราชบุรี (1)
	แพะ	บรูเซลโลสิส	กาญจนบุรี (2)
	แกะ	บรูเซลโลสิส	ราชบุรี (1)

รายงานโรคเด่นประจำสัปดาห์

♥การคาดหมายสภาพอากาศ : ในช่วงวันที่ 9-12 ม.ค. บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นกำลังค่อนข้างแรงระลอกใหม่จากประเทศจีนแผ่เสริมลงมาปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและทะเลจีนใต้ ประกอบกับมีคลื่นกระแสลมตะวันตกเคลื่อนตัวเข้าปกคลุมภาคเหนือ ลักษณะเช่นนี้ทำให้ประเทศไทยตอนบน มีอากาศหนาวเย็นลง อุณหภูมิจะลดลง 3-5 องศาเซลเซียส บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจะมีอุณหภูมิต่ำกว่า 16 องศาเซลเซียสในบางพื้นที่ ส่วนบริเวณภูเขาสูงในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอากาศหนาวถึงหนาวจัดและมีน้ำค้างแข็งบางพื้นที่ สำหรับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้จะมีกำลังปานกลางทำให้ภาคใต้ตอนล่างมีฝนตกอยู่ในเกณฑ์กระจ่าย และอ่าวไทยตอนล่าง คลื่นสูงประมาณ 2 เมตร ในช่วงวันที่ 13-15 ม.ค. บริเวณความกดอากาศสูงที่ปกคลุมประเทศไทยตอนบนมีกำลังอ่อนลง ทำให้บริเวณประเทศไทยตอนบนอุณหภูมิสูงขึ้น แต่ยังคงมีอากาศหนาวเย็นและมีหมอกในตอนเช้าโดยทั่วไป ส่วนมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้มีกำลังอ่อนลงทำให้ภาคใต้มีฝนลดลงและคลื่นลมมีกำลังอ่อนลง **ข้อควรระวัง** ในระยะนี้ ขอให้ประชาชนบริเวณประเทศไทยตอนบนดูแลสุขภาพเนื่องจากอากาศที่หนาวเย็น

♥รายงานโรคจาก Promed-mail : ♥Avian Influenza, avian A(H5N1) WHO รายงานว่าปี 2012 พบโรคในคน 32 ราย ซึ่งมีผู้เสียชีวิต 20 ราย เป็นสถิติล่าสุด (17 ธ.ค.2012) : อียิปต์ 11 case (5 death) , อินโดนีเซีย 9 cases, เวียดนาม 4 cases, บังกลาเทศ 3 cases, เชมร 3 cases, จีน 2 cases ปี 2011 พบ 62 ราย ซึ่งมีผู้เสียชีวิต 34 ราย นับจากปี 2003 ซึ่งเกิดโรคไข้หวัดนกขึ้น พบ 610 ราย มีผู้เสียชีวิต 360 ราย Influenza, West Bank, Palestine ปาเลสไตน์วางแผนควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ H1N1 ซึ่งกำลังระบาด พบผู้ป่วย 187 ราย (เสียชีวิต 9 ราย) ส่วนใหญ่อยู่ใน northern West Bank, Ramallah, Bethehem, Southern Hebron มีการเตรียมความพร้อมด้านการรักษาผู้ป่วย ยา, test kit, อุปกรณ์ป้องกันการสัมผัสเชื้อ ประชากรที่เสี่ยงต่อโรคได้แก่ เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง และหญิงมีครรภ์ หากประชากรดังกล่าวมีอาการไข้หวัดควรเข้ารักษาที่สถานพยาบาลใกล้เคียงทันที Melioidosis, Borneo, Malaysia ปี 2012 พบผู้ป่วย 40 ราย มีลักษณะ no cluster, sporadic, unrelated พบว่ามีจำนวนน้อยกว่าปี 2011 ซึ่งพบ 121 ราย และมีผู้เสียชีวิต 11 ราย เชื้ออยู่ในดินที่ชื้น ผู้เสี่ยงต่อโรคได้แก่ คนตัดไม้ คนถางป่า ชาวนา นักสำรวจป่า ควรป้องกันตนเองโดยการสวมรองเท้าบูท หากป่วยมีไข้ หายใจลำบาก เกิดมีหนองควรรีบพบแพทย์ Avian Influenza, Central region, Nepal HPAI ซึ่งคาดว่าเป็น H5N1 ระบาดในฟาร์มไก่ที่ Bagmati เริ่มพบไก่มีอาการป่วยตาย จำนวน 150 ตัว ในวันที่ 13 ธ.ค.2012 ไก่ 3,000 ตัวในฟาร์มถูกทำลายทิ้ง มีการพ่นยาฆ่าเชื้อภายในฟาร์มและเฝ้าระวังโรคสัตว์ปีกทั่วประเทศ Dengue, Madeira, Portugal คาดว่ายุง *Aedes aegypti* ซึ่งมาจากเกาะ Madeira ไม่สามารถเพิ่มจำนวนได้มากในพื้นที่ประเทศโปรตุเกสเนื่องจากอุณหภูมิไม่เหมาะสม นับจากวันที่ 3 ธ.ค.2012 พบผู้ป่วยที่ Madeira 2013 ราย เป็นผู้ต้องเข้ารักษาในโรงพยาบาล 122 ราย และไม่มีผู้เสียชีวิต เพื่อความไม่ประมาท โปรตุเกสได้มีมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันยุงจากเกาะ Madeira เข้าประเทศโดยติดมากับพาหนะต่างๆ Schmallenberg virus (SBV), Europe: Hungary ประเทศเบลารุสระงับการนำเข้าโคและ genetic material จากประเทศอังกฤษ เนื่องจากในอังกฤษพบโคที่มี Seropositive ต่อไวรัส SBV SBV เป็น Simbu serogroup ของ Orthobunyavirus group พบโรคในเอเชีย, อัฟริกา ออสเตรเลียและไม่เคยพบในยุโรปมาก่อน โรคแพร่โดยแมลงดูดเลือด เช่น ยุง, midgets และอาจแพร่โดย direct transmission ♥

มองต่างมุม / ข้อคิด / ข้อเสนอแนะ / บทวิพากษ์

โรคจุดขาวในกุ้ง(Whitespotdisease,WSD)

โรคจุดขาว หรือเรียกว่า โรคตัวแดงดวงขาวในกุ้ง มีสาเหตุจากการติดเชื้อไวรัส (White spot syndrome virus, WSSV) โดยพบรอยโรค (lesion) เป็นจุดขาวหรือดวงขาวได้เปลือกส่วนหัวและโคนหาง บางครั้งมีลักษณะตัวแดงร่วมด้วย และทำให้กุ้งตายได้เป็นโรคระบาดที่อยู่ในบัญชีโรคสัตว์น้ำขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ และอยู่ในกฎกระทรวง พ.ศ. 2548 ภายใต้พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 โรคนี้เกิดจากกุ้งติดเชื้อ WSSV ซึ่งมีสารพันธุกรรมเป็น DNA สายคู่ (dsDNA) ขนาด 305 kbp อยู่ในวงศ์ Nimaviridae สกุล Whispovirus ไวรัสมีรูปร่างเป็นแท่งจนถึงรูปไข่ ขนาด 80 - 120 x 250 - 380 นาโนเมตร มีผนังหุ้ม (envelope) มีรายงานการตรวจพบโรคนี้ในกุ้ง *Penaeus monodon* (กุ้งกุลาดำ), *P. vannamei* (กุ้งขาว), *P. japonicus*, *P. chinensis*, *P. indicus*, *P. merguensis*, *P. setiferus* และ *P. stylirostris* นอกจากนี้ยังพบได้ในปูหลายชนิดจากการทดลองพบว่าเชื้อ WSSV สามารถทำให้กุ้ง *P. articus*, *P. duodarum* และ *P. setiferus* ตายได้ การระบาดของโรคจุดขาวมีรายงานเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2536 ในฟาร์มเพาะเลี้ยงกุ้ง *P. japonicus* แห่งหนึ่ง ที่ประเทศญี่ปุ่น หลังจากนั้นโรคได้แพร่ระบาดไปยังประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชีย ได้แก่ จีน เกาหลีใต้ อินเดีย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น รวมทั้งประเทศในทวีปอเมริกา โดยเรียกชื่อไวรัสที่แตกต่างกันไป สำหรับประเทศไทยมีรายงานการพบโรคจุดขาวครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2537 ที่ จ. ตรัง และเรียกไวรัสนี้ว่า systemic ectodermal and mesodermal baculovirus (SEMBV)เมื่อกุ้งติดเชื้อ WSSV เชื้อจะทำลายเนื้อเยื่อที่มีต้นกำเนิดจากเอ็กโทเดิร์มและเมโซเดิร์ม: เช่น เยื่อผิวหนังชั้นใต้เปลือก (cuticular epithelium) เยื่อบุทางเดินอาหาร เหงือก หัวใจ เนื้อเยื่อประสาท กล้ามเนื้อ และอวัยวะสร้างเม็ดเลือด ทำให้นิวเคลียสใหญ่ (hypertrophied nuclei) จนเต็มหรือเกือบเต็มเซลล์ ที่เรียกว่า Cowdry type A inclusion กุ้งสามารถติดโรคจุดขาวได้โดยตรงจากกุ้งแม่พันธุ์โดยถ่ายทอดเชื้อผ่านทางไข่ นอกจากนี้ยังสามารถติดเชื้อ WSSV ที่แพร่มาทั้งน้ำในบ่อเลี้ยง หรือกุ้งที่แข็งแรงกินกุ้งที่ติดเชื้อ (cannibalism) เข้าไป โรคนี้ติดต่อทางอ้อมได้โดยผ่านสัตว์พวกกุ้ง กั้ง ปู (crustacean) มากกว่า 40 ชนิด